Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 360 VI Jaarverslag en slotwet Ministerie van Justitie en Veiligheid 2022

Nr. 7

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 8 juni 2023

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 24 mei 2023 voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Bij brief van 6 juni 2023 zijn ze door de Minister van Justitie en Veiligheid beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Kat

De adjunct-griffier van de commissie,
Van Tilburg

kst-36360-VI-7
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2023

Vragen en antwoorden

Vraag (1):
Kunt u toelichten waarom er een onderbesteding van 31,5 miljoen euro was op rechtsbijstand? Naar welke herijking van de stelselvernieuwing verwijst u op pagina 5?

Antwoord:
Ten aanzien van de uitgaven en verplichtingen op rechtsbijstand was er bij de Slotwet een onderbesteding van circa 11 mln. euro dat grotendeels verklaard wordt door onderbesteding bij het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand en het project intensivering ZSM-rechtsbijstand. Vanwege een herijking van het programma en een vertraging in de intensivering van ZSM-rechtsbijstand is een deel van de begrote uitgaven niet meer in 2022 gerealiseerd. Daarnaast heeft onder andere de pilot digitaal bezwarenplatform vertraging opgelopen en waren minder middelen nodig dan eerder voorzien voor ketenwerkprocessen. De herijking van het programma Stelselvernieuwing Rechtsbijstand vloeit voort uit een programma-evaluatie.
Gedurende 2022 en begin 2023 is de voortgang van het programma in kaart gebracht en is, mede gelet op diverse ontwikkelingen, nagedacht over de scope voor het vervolg van het programma. Op basis van deze evaluatie is het programma op een aantal punten herijkt. De uitkomst van de evaluatie is aangeboden aan uw Kamer in de achtste voortgangsrapportage van de stelselvernieuwing rechtsbijstand van 23 januari jongstleden (kenmerk 4356655).
Ten aanzien van de verplichtingen op rechtsbijstand was er daarnaast bij de Slotwet een bijstelling van circa 21 mln. euro dat grotendeels verklaard wordt door de verwerking van de toentertijd meest actuele PMJ-cijfers in de subsidiebeschikking 2023 voor de Raad voor Rechtsbijstand. Daarnaast is op basis van het ingediende jaarplan van de Raad voor Rechtsbijstand voor kleinere posten ook niet de volledige verplichtingenruimte benut.

Vraag (2):
Waarom heeft de subsidietoekenning van het Juridisch Loket niet plaatsgevonden zoals regulier?

Antwoord:
De subsidietoekenning aan het Juridisch Loket voor 2023 vond later dan gebruikelijk plaats vanwege de omvangrijke begroting die het Loket had ingediend. Het jaarplan van het Juridisch Loket voor 2023 bevatte een begroting van bijna € 49 miljoen; terwijl het reguliere kader € 28.362.000 bedroeg. Dit vergde extra overleg. De feitelijke subsidieaanvraag werd eind februari 2023 ingediend. Deze is begin maart versneld afgehandeld. De subsidieverlening is in nauwe afstemming met het Juridisch Loket verlopen.

Vraag (3):
Wanneer heeft de subsidietoekenning aan het Juridisch Loket plaatsgevonden?

Antwoord:
Op 1 maart 2023 is de subsidiebeschikking naar het Juridisch Loket verstuurd.

Vraag (4):
Op hoeveel toevoegingen is het aantal toevoegingen in het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) nu geraamd?

Antwoord:

In het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) 2024 is het aantal toevoegingen voor het jaar 2023 geraamd op 388.773 toevoegingen.

Vraag (5):
Kunt u toelichten waar het langer dan verwacht vervullen van de vacatures nog meer op toe te schrijven is dan alleen de krappe arbeidsmarkt?

Antwoord:
Het vervullen van vacatures is gestart op het moment dat duidelijk was hoeveel budget er per OM-onderdeel beschikbaar is. Deze duidelijkheid was er pas toen rond medio 2022 de middelen daadwerkelijk beschikbaar waren.

Vraag (6):
Kunt u toelichten waarom de uitgaven voor de proceskostenvergoedingen dit jaar 9,5 miljoen euro hoger zijn dan verwacht?

Antwoord:
De toelichting in de Slotwet is beperkt en onjuist. Het bedrag van 9,5 miljoen euro overschrijding wordt niet veroorzaakt door een stijging van de uitgaven voor proceskostenvergoedingen in Mulderzaken, maar door een stijging van de gemiddelde toegekende schadevergoedingen in het strafrecht en door schadevergoedingen in individuele zaken tussen de staat en een derde. De invloed op deze uitgaven is beperkt, aangezien schadevergoedingen onderdeel zijn van een juridische procedure en pas bij de uitspraak worden vastgesteld.

Vraag (7):
Hoeveel openstaande vacatures zijn er op dit moment bij het Openbaar Ministerie? Kunt u dit antwoord uitsplitsen per functie?

Antwoord:
Op 26 mei 2023 waren er 251 vacatures. In de bijlage zijn de vacatures uitgesplist per functie. Voor sommige vacatures worden meerdere mensen (fte) gezocht.

Vraag (8):
Kunt u verklaren waarom de uitgaven voor proceskostenvergoedingen zoveel hoger zijn uitgevallen dan begroot?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag (9):
Kunt u de onderbesteding van 3,1 miljoen euro verklaren op het onderdeel rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding? Wat was de begrote bestemming van dit bedrag?

Antwoord:
De onderuitputting van 3,1 mln. op het onderdeel rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding kan worden verklaard doordat er in 2022 circa 4 mln. aan dit budget is toegevoegd (o.a. ten behoeve van online fraude, de parlementaire enquêtecommissie fraude, interceptie, voorlichtingscampagnes cybercrime, en pilots met verkeers BOA's). Alhoewel de trajecten wel in gang zijn gezet, is het niet gelukt de gelden ook volledig in 2022 te besteden.

Vraag (10):

Kunt u verklaren waarom de afpakopbrengsten 11,2 miljoen euro hoger zijn uitgekomen dan geraamd bij de najaarsnota? Ligt er een verandering van de afpakaanpak aan ten grondslag?

Antwoord:
In de begroting van Justitie en Veiligheid worden voor de incasso meerjarige ramingen opgenomen bij de ontvangsten onder de titel «afpakken». De ramingen weerspiegelen verwachte opbrengsten, wetende dat deze per jaar sterk kunnen verschillen.
In de najaarsnota zijn deze ramingen aangepast op basis van op dat moment bekende informatie. Eind 2022 zijn er meer opbrengsten uit afpakken geïncasseerd dan ten tijde van de najaarsnota werd verwacht. Of deze meevaller het gevolg is van een verandering van de afpakaanpak is op dit moment niet duidelijk.

Vraag (11):
Kunt u de onderbesteding van 22,8 miljoen euro verklaren op het onderdeel aanpak van ondermijning? Wat was de begrote bestemming van dit bedrag?

Antwoord:
De onderbesteding betreft een onderbesteding op een verplichting. Met een verplichting wordt vastgelegd welke toekomstige uitgaven zullen worden gedaan.
De verplichting was opgenomen, met het idee de bijdragebrieven voor regionale partners eind 2022 te verstrekken. De bijdragebrief geeft aan welke bijdrage een regionale partner ontvangt in 2023 voor hun aandeel in de aanpak van de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Aangezien de regionale partners de bijdragebrief in 2023 hebben ontvangen is er sprake geweest van onderbesteding op het verplichtingenbudget en vindt de realisatie plaats in 2023, zoals gepland.

Vraag (12):
Kunt u een toelichting geven op de oorzaken van de onderuitputting bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

Antwoord:
Het jaarlijks beschikbaar gestelde budget voor de uitkeringen die door het Schadefonds Geweldsmisdrijven (het Schadefonds) worden gedaan is gebaseerd op prognoses. Het exacte aantal aanvragen dat in een gegeven jaar zal worden ingediend bij en uitgekeerd door het Schadefonds is namelijk op voorhand niet bekend. Het Schadefonds heeft ook inkomsten, wanneer slachtoffers (een deel van) hun schadevergoeding terugbetalen omdat zij alsnog schade hebben kunnen verhalen op de dader. Ook past het Schadefonds sinds augustus 2021 strikter het 10-jaren criterium toe voor aanvragen die na die termijn zijn ingediend met als reden onbekendheid met het Schadefonds. Dit heeft geleid tot een vermindering van het aantal aanvragen waarvoor een vergoeding wordt uitgekeerd. De impact van deze wijziging is (nog) niet zichtbaar in het meerjarige prognosemodel

Vraag (13):
Is in de afgelopen jaren vaker een lager bedrag dan begroot uitgekeerd door het Schadefonds Geweldsmisdrijven als gevolg van een lager toekenningspercentage alsmede een lager gemiddeld bedrag per uitkering?

Antwoord:
Ja. Zie ter toelichting het antwoord op vraag 12.

Vraag (14):
Hoe komt het dat het budgettair kader van Slachtofferhulp Nederland voor 2023 7 miljoen euro hoger ligt dan in 2022? Wat is de bestemming van die extra middelen?

Antwoord:
Dit komt door drie toevoegingen aan het budget. Ten eerste is vanuit de middelen uit het Coalitieakkoord 3 miljoen euro beschikbaar gesteld voor JD Actieve Benadering, waarbij slachtoffers van high impact-zaken (complexe zeden- en geweldszaken, fraude, cybercrime en georganiseerde criminaliteit) actief door Slachtofferhulp Nederland (SHN) worden benaderd voor juridische ondersteuning. Ten tweede is ten behoeve van de stijging in de geraamde benodigde capaciteit van SHN (via het Prognosemodel Justitiële ketens) het kader met 2,7 miljoen euro verhoogd. Ten derde is voor de jaarlijkse loon-en prijsontwikkeling 1 miljoen loon- en 0,3 miljoen euro prijsbijstelling aan het budgettair kader toegevoegd.

Vraag (15):
Hoeveel openstaande vacatures zijn er op dit moment bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)? Kunt u dat antwoord uitsplitsen per functie?

Antwoord:
Er staan op 25 mei 2023 in totaal 246 vacatures open op www.werken-bijdji.nl. De Dienst Justitiële Inrichtingen heeft vacatures in diverse vakgebieden, zoals beveiliging, bewaring, zorg en bedrijfsvoering. Voor 1 vacature zijn vaak meerdere banen beschikbaar. In totaal betreft de openstaande vacatureruimte 1022 FTE waarvan 746,8 aan executief personeel en 275,2 aan niet-executief personeel. DJI heeft ongeveer 80 verschillende functiebenamingen.

Vraag (16):
Wat zijn de actuele kosten van het tenuitvoerleggen van een taakstraf per dag?

Antwoord:
In de bekostigingssystematiek geldt een vast bedrag per gerealiseerde taakstraf. De kosten worden niet per dag bijgehouden. Voor 2023 bedraagt dit voor Reclassering Nederland 1.125,76 euro en voor de Stichting Verslavingsreclassering GGZ alsook het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering 1.149,23 euro. Deze bedragen zijn exclusief loon en prijsbijstelling 2023.

Vraag (17):
Wat zijn de actuele kosten van het tenuitvoerleggen van elektronische detentie per dag?

Antwoord:
Voor 2023 is voor elektronische monitoring een bedrag van 23,30 euro per dag per cliënt aan de reclassering ter beschikking gesteld exclusief loon en prijsbijstelling 2023.

Vraag (18):
Hoeveel plekken zijn er op dit moment beschikbaar op de Beperkt Beveiligde Afdelingen van DJI?

Antwoord:
Op de Beperkt Beveiligde Afdelingen is de beschikbare capaciteit momenteel 234 plaatsen, 212 voor mannen en 22 voor vrouwen.

Vraag (19):
Wat doet u om ervoor te zorgen dat de coalitieakkoordmiddelen bestemd voor preventie en/of aanpak criminaliteitsfenomenen in 2023 wel volledig worden uitgegeven?

Antwoord:
De coalitieakkoordmiddelen zijn bestemd voor de brede preventieaanpak van jeugdcriminaliteit, in aanvulling op de inzet in de eerste 15 gemeenten die deelnemen aan Preventie met Gezag, betaald vanuit middelen voor preventie Ondermijning bij Prinsjesdag 2021.
In 2023 is en wordt deze aanpak uitgebreid van 15 naar 27 gemeenten, zoals toegezegd aan de Kamer en op advies van het Strategisch Beraad Ondermijning (zie ook Halfjaarbrief aanpak georganiseerde, ondermijnende criminaliteit, 22 mei 2023). De eerste uitbreiding betreft de vier aanvullende focusgebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid die nog dit jaar middelen zullen ontvangen om te kunnen starten met de uitvoering van hun lokale integrale aanpak Preventie met gezag. Hiervoor is inmiddels een regeling tot het verstrekken van een specifieke uitkering opgesteld. Later dit jaar wordt gestart met de uitbreiding van de aanpak met acht, op basis van een samenstel van data, geselecteerde gemeenten. Deze gemeenten zullen worden ondersteund tijdens het voortraject op weg naar de planontwikkeling.
Naast de financiering voor gemeenten voor het preventieve deel van de aanpak preventie met gezag, financieren we ook onze justitiepartners voor hun inzet opdat de preventieve inzet in balans is met het gezagsdeel van de aanpak.
Tevens wordt ingezet op het verder ontwikkelen en benutten van bestaande kansrijke en bewezen effectieve interventies in een toenemend aantal gemeenten, zoals de gedragsinterventie Alleen jij bepaalt wie je bent (AJB) en de werkwijze van de re-integratieofficier.
Hiermee wordt alles op alles gezet om de middelen ten goede te laten komen aan de gemeenten waar de risico's voor jeugdcriminaliteit meer aanwezig zijn dan elders of juist waar preventief ingrijpen toename van de problematiek kan voorkomen.

Vraag (20):
Waardoor is de PxQ lager uitgevallen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)?

Antwoord:
De IND heeft in 2022 minder zaken behandeld dan bij de begroting werd verwacht, dit leidt conform de bekostigingssystematiek tot lagere ontvangsten bij de IND. De IND wordt afgerekend op afgeronde aanvragen. Dit komt enerzijds doordat zij werkzaamheden verricht die nog niet in 2022 tot een afgeronde aanvraag leiden, zoals de aanmeldgehoren, en anderzijds dat de IND meer tijd nodig heeft per zaak vanwege de toenemende complexiteit van beleid en wetgeving. In de bekostigingssystematiek zijn echter voldoende waarborgen opgenomen om te zorgen dat de lagere ontvangsten geen effect heeft op de continuïteit van de IND.

Vraag (21):
Waardoor loopt de implementatie van het EntryExit systeem Schiphol vertraging op?

Antwoord:
Er is een forse vertraging in de oplevering van het centrale Entry- Exit Systeem (EES) door het EU-agentschap voor het operationeel beheer van het grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, Veiligheid en recht (eu-LISA). De verwachting is dat in de JBZ-Raad van 8 en 9 juni een toelichting wordt gegeven op de laatste stand van zaken en dat een

aangepaste relatieve planning voor de implementatie van het EES door eu-LISA en de Commissie voorgesteld zal worden[1].

Nadat er een kwalitatief hoogwaardig systeem is opgeleverd door eu-LISA hebben een aantal lidstaten, waaronder Nederland, aangegeven dat zij nog zo'n 7 maanden nodig voor aansluitingstesten en nationale implementatie activiteiten. Dit geldt ook voor de implementatie van EES op Schiphol.
Het EES kan pas in gebruik genomen worden als alle lidstaten zich gereed hebben gemeld en de Commissie conform artikel 66 van verordening 2017 226 een datum voor in gebruik name heeft vastgesteld.

[1] Kamerstukken vergaderjaar 2022–2023, Kamerstuk 32 317, nr. 826, d.d. 20 maart 2023.

Bijlage:

Tabel bij antwoord vraag 7

Tabel vraag 7

Functiegebouw Rijk	Aantal openstaande vacature
(Senior) Adviseur	16
(Senior) Beleidsmedewerker	1
Adviseur Bedrijfsvoering	21
Advocaat-generaal	3
Commissiesecretaris	58
Officier in opleiding	3
Expert Informatievoorziening	3
Managementondersteuner	6
Manager	14
Medewerker Administratie	5
Medewerker Advisering	6
Medewerker Behandelen en Ontwikkelen	6
Medewerker ICT / Techniek / Inf.beh. / DIV	3
Medewerker Verwerken en Behandelen	44
Officier van Justitie	22
Officier van Justitie Informatie	1
Onderzoeksmedewerker	1
Operationeel Manager	8
Project- / Programmamanager	1
Projectleider	3
Senior Adviseur Bedrijfsvoering	6
Senior Medewerker Behandelen en Ontwikkelen	5
Senior Medewerker Iv	7
Senior Officier van Justitie	2
Senior Officier van Justitie A Recherche	1
Senior Officier van Justitie FO	1
Senior Officier van Justitie Informatie	1
Senior Officier van Justitie Kwaliteit	1
Senior Officier van Justitie Recherche	1
Trainee	1
Totaal	251